

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

ARVIOINTIKERTOMUS 2021

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE

TARKASTUSLAUTAKUNTA 19.05.2022

Sisällys

Puheenjohtajan katsaus.....	2
Tarkastustoiminta.....	3
Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tehtävät.....	3
Tilintarkastus.....	4
Sidonnaisuusilmoitukset.....	4
Hyvinvointialueen toiminnan valmistelu.....	5
Väliaikainen valmistelutoimielin.....	5
Väliaikaisen valmistelutoiminnan poliittinen seurantaryhmä.....	7
Talous.....	8
Allekirjoitukset.....	9

Puheenjohtajan katsaus

Laki hyvinvointialueesta 611/29.6.2021 tuli voimaan 1.7.2021. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmisteluprosessin aloitti maakuntahallitus asettamalla väliaikaisen valmistelevan toimielimen. Poliittisena ohjausryhmänä toimi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja maakuntaliiton puheenjohtajisto lisättyinä näistä puuttuvien puolueiden edustajista. Valmistelu on ollut parlamentaarista.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminta alkaa 1.1.2023. Sitä ennen valtuuston on tehtävä tarvittavat vastaanottopäätökset, kuten sairaanhoitopiirin rakennukset, koko alueen henkilöstön ja sopimusten siirrot.

Tarkastuslautakunta on valmistellut tilintarkastajan valintaa aluevaltuustolle ja laatinut vuoden 2021 arviointikertomuksen työohjelmansa mukaisesti kevään 2022 aikana. Arviointikertomus on laadittu valmistelevan toimielimen pöytäkirjoihin, vuodelta 2021 laadittuun tilinpäätökseen ja tilintarkastajan lausuntoon perustuen.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustokauden toimintasuunnitelman kesän 2022 aikana ja varsinainen arviointitoiminta alkaa syksyllä.

Kirsti Puurunen
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tehtävät

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan tehtävistä määrätään lain hyvinvointialueesta (611/2021, hyvinvointialuelaki) 125 §:ssä. Aluevaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten.

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan keskeisiin tehtäviin kuuluu:

- valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyttä talouden tasapainotuksen kannalta;
- valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 1 §:n mukaan hyvinvointialueen talousarvio ja tilinpäätös laaditaan hyvinvointialueesta annetun lain 13 luvussa sekä tarkastetaan mainitun lain 14 luvussa tarkoitettulla tavalla ensimmäisen kerran vuodelle 2021. Laissa ei ole poikkeussäännöksiä esimerkiksi arviointikertomuksen osalta. Vuodelta 2021 laadittavan arviointikertomuksen sisältö on kuitenkin suppea, koska järjestämisvastuu ei ole vielä siirtynyt. Vuoden 2021 arviointikertomus on laadittu tilikauden 1.7.-31.12.2021 laaditun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, niihin liittyvän kuulemisen ja väliaikaisen valmistelutoimielimen pöytäkirjojen pohjalta.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet vuosina 2022-2025

Hyvinvointialueen hallintosäännön 2 luvun 12 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on yhtä monta jäsentä kuin aluevaltuustossa on valtuustoryhmiä valtuuston järjestäytyessä. Pohjois-Savon hyvinvointialueen tarkastuslautakunta on kahdeksanjäseninen. Aluevaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden kummankin tulee olla valtuutettuja.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan toiminta käynnistyi maaliskuun 2022 alussa, kun aluevaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan jäsenet 2.3.2022 § 13. Tarkastuslautakunta kokoontui ensimmäisen kerran 14.3.2022

Jäsenet:

Kirsti Puurunen, puheenjohtaja
Riitta Anttila, varapuheenjohtaja
Noora Heikkinen
Vesa Hynynen
Sanna Karhunen
Arto Nykänen
Esa Tuovinen
Juha Tykkyläinen

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Kaisa Korhonen
Mervi Laatikainen
Ulla Santti
Timo Lahtinen
Saija Nivamo
Antti Valta
Taisto Toppinen
Markus Jukarainen

Tilintarkastus

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtäviin kuului valmistella toiminnan ja hallinnon järjestämistä sekä tilintarkastajan valintaa. Hyvinvointialueen valmistelutoimielin (VATE) päätti 3.11.2021 § 8 Pohjois-Savon hyvinvointialueen tilintarkastuksen kilpailuttamisen käynnistämisestä. Tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastajan valintaa 14.3.2022 ja aluevaltuusto päätti tilintarkastusyhteisön valinnasta 28.3.2022 § 26. Tilikausien 2021-2023 tilintarkastusyhteisöksi valittiin BDO Audiator Oy. Vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi on nimetty Tiina Lind, KHT, JHT.

Tilintarkastuspalveluista tehtävän sopimuksen seuranta- ja valvontavastuu kuuluu tarkastuslautakunnalle. Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoista tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla. Tarkastuslautakunta on saanut selonteon vuoden 2021 tarkastussuunnitelmasta ja tilintarkastuksesta kevään 2022 aikana.

Sidonnaisuusilmoitukset

Hyvinvointialuelain 89 §:n mukaan hyvinvointialueen luottamushenkilön tai viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Sidonnaisuusilmoituksia koskevan sääntelyn tarkoituksena on hyvinvointialueen päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen.

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Tarkastuslautakunta on pyytänyt asianosaisia luottamus- ja viranhaltijoita tekemään sidonnaisuusilmoituksensa.

Hyvinvointialueen toiminnan valmistelu

Lainsäädännön astuttua voimaan 1.7.2021 alkoi alueellinen toimeenpano. Hyvinvointialueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen (osapuolet) oli sovittava lain voimaan tultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa valmistelutoimielimen.

Pohjois-Savon maakuntaliitto toimi väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) asettavana viranomaisena ja hallinnollisena tukena. Pohjois-Savon maakuntaliiton koordinoimat sote-uudistuksen tueksi käynnistetyt valtionavustushankkeet (POSOTE20) tukivat valmistelua ja toimeenpanoa valtionavustussääntöjen puitteissa.

Väliaikainen valmistelutoimielin

Maakuntahallitus perusti kokouksessaan 5.7.2021 § 114 väliaikaisen valmistelutoimielimen kuntien ja kuntayhtymien keväällä 2021 tehtyjen, yhtäpitävien päätösten pohjalta. VATE kokoontui järjestäytymiskokoukseen 5.7.2021. Väliaikaisen toimielimen valmisteluissa on hyödynnetty aiempaa vapaaehtoista sosiaali- ja terveystoimien uudistusta. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä määrätään voimaanpanolain 10 §:n mukaisesti. Laissa olevien tehtävien lisäksi VATElle on määritetty tehtäviä 5.7.2021 hyväksytyssä työjärjestyksessä. VATE on vastannut hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta ennen aluevaltuuston toimikauden alkua 1.3.2022.

Väliaikainen valmistelutoimielin koostui 16 jäsenestä ja varajäsenestä, jotka valittiin kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen viranhaltijoista seuraavasti:

- Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri (2 jäsentä + 2 varajäsentä)
- Pohjois-Savon pelastuslaitos (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Kuopion kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Kysteri -liikelaitos (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Varkauden kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Siilinjärven kunta (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Lapinlahden kunta (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä (1jäsen + 1 varajäsen)
- Suonenjoen kaupunki (1 jäsen) ja Rautalammin kunta (1 varajäsen)
- Vaalijalan kuntayhtymä (1 jäsen + 1 varajäsen)

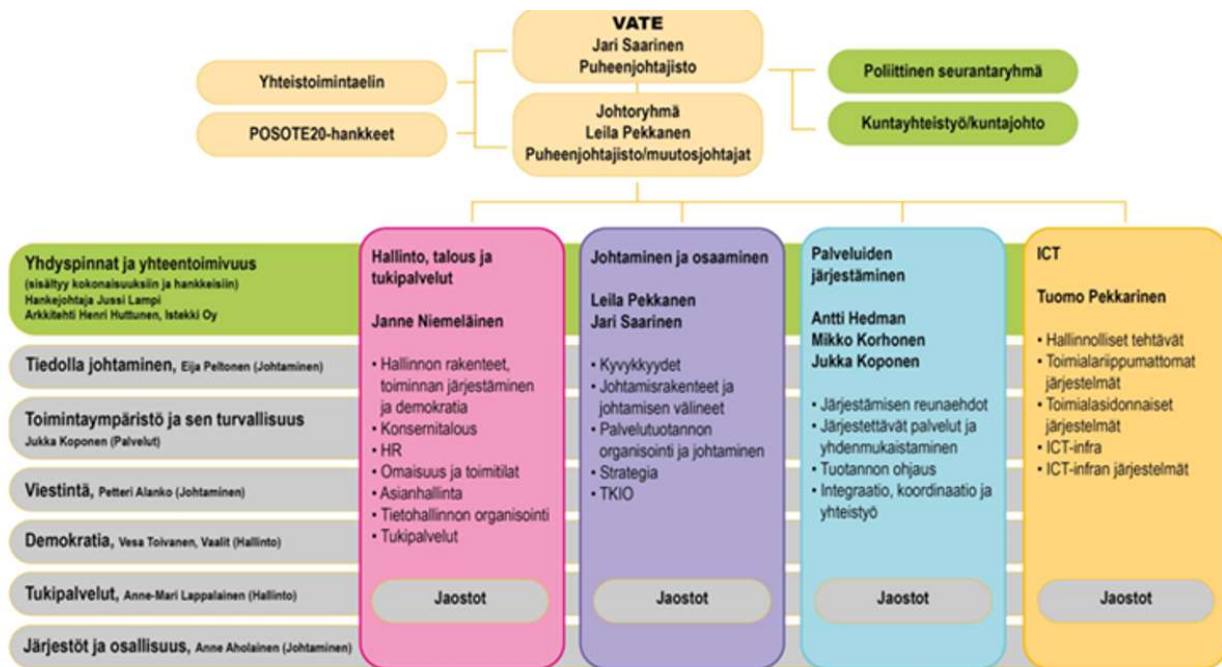
Hyvinvointialueen ja kuntien rajapintojen yhteensovittamisen viranhaltijat:

- Iisalmen kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Kuopion kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Varkauden kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Siilinjärven kunta (1 jäsen + 1 varajäsen)

Voimaannpanolain 12 §:n mukaan kunkin hyvinvointialueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien ja alueen pelastustoimen sekä tarvittaessa muiden viranomaisten on osallistuttava hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmisteluun ja annettava hyvinvointialueelle siinä tarpeellista virka-apua. Yhteensä noin 40 henkilön työpanosta ohjattiin hyvinvointialueen valmisteluun suoraan, jonka lisäksi lukuisa määrä henkilöitä on osallistunut valmisteluun oman työnsä ohella. Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisella valmistelutoimielimellä ei ollut yhtään suoraan palkattua henkilöstöä tilikaudella 1.7.-31.12.2021.

VATE vastasi valmistelutyön organisoimisesta ja johtamisesta. VATE asetti johtoryhmän vastaamaan toiminnan valmistelun operatiivisesta johtamisesta ja koordinoinnista sekä ohjasi maakunnan toiminnan valmistelua väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamien tavoitteiden ja hyväksytyt työjärjestyksen mukaisesti. VATE valmisteli ehdotukset hyvinvointialueen hallintosäännöstä, johtamisjärjestelmästä sekä tuotanto- ja yhteistyörakenteista. Valmistelun organisointi tapahtui kansallisen tiekartan mukaisesti neljän päätehtävän ja niitä poikkileikkaavien teemojen kautta.

Kuva: Valmistelun organisoituminen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Lähde: www.pshva.fi

Voimaannpanolain 10 §:n mukaiset väliaikaisen valmistelutoimielimen keskeiset tehtävät:

- selvittää hyvinvointialueille siirtyvä henkilöstö ja valmistella aluevaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi;
- osallistua hyvinvointialueelle siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen;
- osallistua hyvinvointialueelle siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen;
- osallistua hyvinvointialueelle siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tietojärjestelmien ja ratkaisujen selvittämiseen;
- valmistella hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämistä sekä tilintarkastajan valintaa;
- päättää hyvinvointialueen vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta;
- osallistua ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen;
- valmistella muut hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat.
- valmistella ja toteuttaa edellä mainittuja kohtia koskeva riskienhallinta.

Valmistelu eteni kattavasti syksyn 2021 aikana, vaikka tilinpäätöksen mukaisesti iso osa VATElle osoitetuista tehtävistä oli edelleen valmisteilla tilikauden lopussa. VATE osallistui muun muassa ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen ja valmisteli hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämistä ja tilintarkastajan valintaa. Aluevaltuusto päätti hallintosäännöstä ja johtamisjärjestelmästä 2.3.2022. VATElle asetettujen tehtävien valmistelu on edennyt tai saatettu loppuun kevään 2022 aikana. ICT-valmistelussa on valmisteltu muun muassa laitehallinnan kokonaisuutta ja tietohallinnon tehtäviä. Tilikauden lopussa VATE oli pyytänyt selvitykset ja tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastusta sekä siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta. Aluevaltuusto käsitteli selvitykset 28.3.2022 § 27.

Väliaikaisen valmistelutoiminnan poliittinen seurantaryhmä

Väliaikaisen valmistelutoimielimen poliittinen seurantaryhmä (VATE-seurantaryhmä) nimettiin POSOTE20-hankkeen poliittisesta seurantaryhmästä. Se koostui maakuntahallituksen ja -valtuuston puheenjohtajistosta ja sairaanhoitopiirin valtuuston ja hallituksen puheenjohtajistosta, täydennettynä niiden poliittisten puolueiden edustajilla, jotka eivät ole näissä luottamustehtävissä edustettuna. VATE informoi seurantaryhmää hyvinvointialueen valmistelun käynnistymisestä ja etenemisestä ja muutoin merkittävistä ja laajakantoisista asioista. Seurantaryhmä antoi VATElle poliittista ohjausta ilman suoraa päätäntävaltaa.

Havainto	Väliaikainen valmisteleva toimielin on aloittanut toimintansa heinäkuussa 2021. Valmistelu on edennyt kattavasti syksyn aikana ja asetettujen tehtävien valmistelu on edennyt tai saatettu loppuun kevään 2022 aikana.
Johtopäätös	Väliaikainen toimielin on toiminut tarkoituksensa mukaisesti.

Talous

Tilikausi 1.7.-31.12.2021 oli Pohjois-Savon hyvinvointialueen ensimmäinen. Volyymitaan se oli vähäinen verrattuna 1.1.2023 käynnistyvän hyvinvointialueen toimintaan, sillä toiminnan alkaessa hyvinvointialueen budjetin on arvioitu olevan noin 1,1 mrd. euroa.

Hyvinvointialueelle kohdistetuista valtionavustuksista (yhteensä 1,9 milj. euroa) kohdennettiin tilikauden tuloiksi 1,06 milj. euroa. Määrä vastaa tilikauden toimintakuluja, jotka koostuvat pääosin asiantuntija- ja ICT-palveluista. Tilinpäätöksen mukaan vuoden 2021 saadut avustukset eivät riittäneet korvaamaan nykyjärjestäjien valmisteluun luovuttamaa työpanosta täysimääräisesti. Väliaikaisessa toimielimessä oli päätetty, että nykyjärjestäjille maksettavat korvaukset yhteensovitetaan saatuun avustukseen siten, että vain osa kustannuksista korvataan. Valmisteluun tarvittavaa työvoimaa on luovutettu toimeenpanolain 12 §:n mukaisena virka-apuna. Hyvinvointialueen ensimmäiseltä tilikaudelta ei muodostunut yli- eikä alijäämää.

Vuoden 2021 talousarviosta päättäminen kuului väliaikaisen toimielimen tehtäviin. VATE käsitteli vuoden 2021 talousarviota kokouksessaan 9.8.2021, jolloin arvio tilikauden toimintatuotoista oli 0,9 milj. euroa. Tilinpäätöksen mukaan hyvinvointialue sai vuoden lopussa rahoituspäätöksen, joka sisälsi ICT-ennakkorahoitusta 1 milj. euroa. Tilinpäätöksessä talousarvion mukaisina tilikaudelle 2021 budjetoituina toimintatuottoina on esitetty 1,9 milj. euroa. VATE ei päättänyt muutetusta talousarviosta vuoden 2021 aikana, sillä tieto avustusten kuulumisesta vuodelle 2021 tarkentui tammikuussa 2022.

Taulukko: Yhteenvedo Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvioista tilikaudelta 1.1.-31.12.2021

Talousarviovertailu			
€	Toteutunut	Budjetti 9.8.2021	Tilinpäätöksessä esitetty budjetti
Toimintatuotot			
Tuet ja avustukset	1 064 372,93	888 910,00	1 888 910,00
Toimintakulut			
Palvelujen ostot	-1 064 372,93	-888 909,00	-1 888 910,00
Toimintakate	0,00		
Vuosikate	0,00		
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00		

Havainto	Tilikauden 1.7.2021- 31.12.2021 kulut on yhteensovitettu hyvinvointialueen saaman avustuksen kanssa.
Johtopäätös	Mikäli nykyjärjestäjät olisivat veloittaneet kustannukset täysimääräisesti, olisi hyvinvointialueen ensimmäinen tilikausi muodostunut alijäämäiseksi.

Allekirjoitukset

Kirsti Puurunen
puheenjohtaja

Riitta Anttila
varapuheenjohtaja

Vesa Hynynen
jäsen

Arto Nykänen
jäsen

Sanna Karhunen
jäsen

Esa Tuovinen
jäsen

Juha Tykkyläinen
jäsen

Ulla Santti
varajäsen

LÄHTEET:

www.pshva.fi

www.soteuudistus.fi